

JANETTE BACK

SATUNNAISTEN AALTOJEN TEORIA

HELSINGISSÄ KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

I'd like to start by acknowledging the Traditional Custodians of Country throughout Australia and their continuing connections to lands, waters and communities. I pay my respects to the Elders past and present and extend that respect to all Aboriginal and Torres Strait Islander peoples today, the land's first storytellers.

Sivujen 81 ja 281 lainaukset
Samu Haberin kappaleesta *Täältä tullaan*.

© Janette Back ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2026
Kansi, esilehdet ja kartta: Laura Noponen

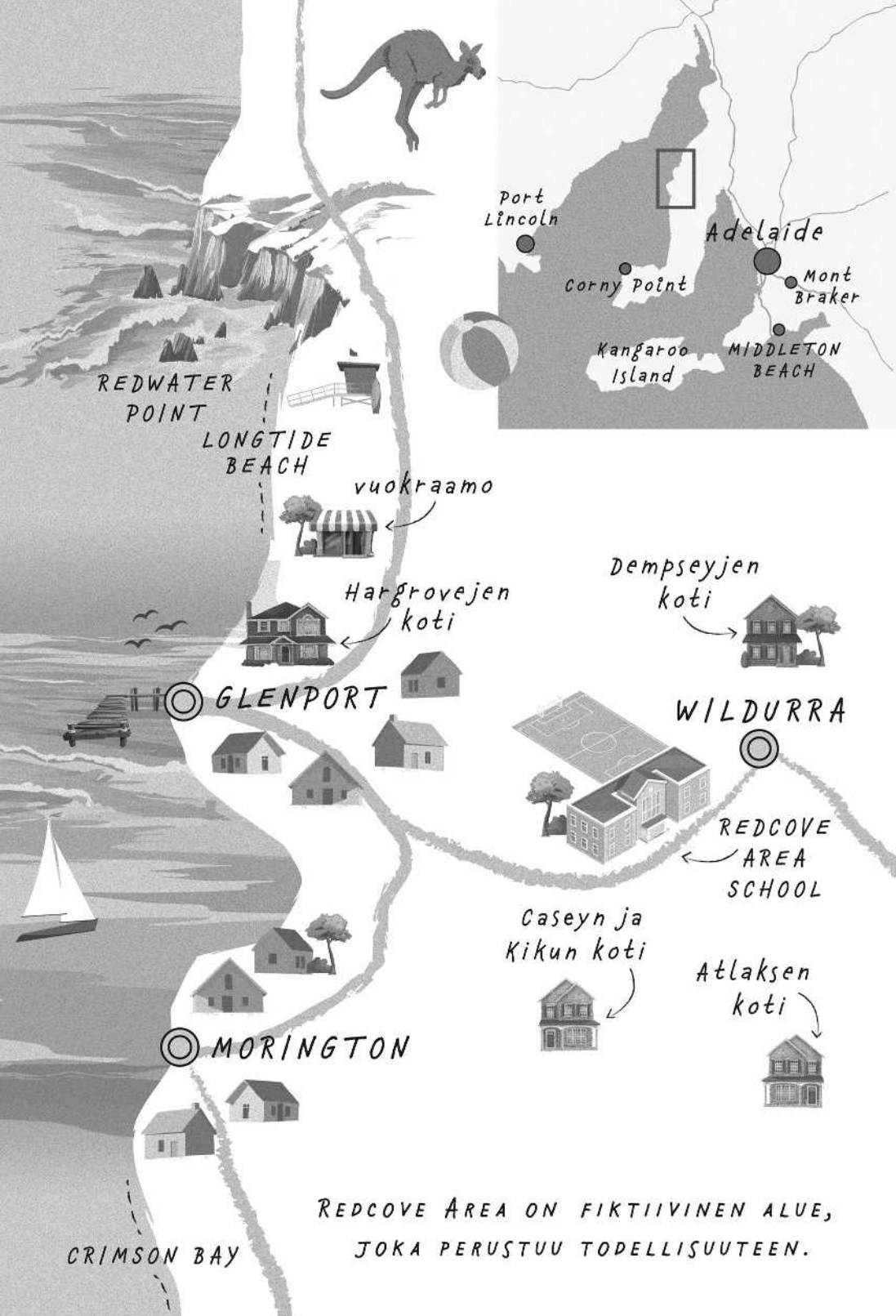
ISBN 978-951-1-52735-0 (kovakantinen)
ISBN 978-951-1-53245-3 (nidottu)

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

KAIKILLE, JOTKA OVAT
JOSKUS OLLEET LIIKAA.
EMME OLE SITÄ KOSKAAN
OIKEILLE IHMISILLE.

Port
Lincoln

Corny Point

Kangaroo
Island

Adelaide

Mont
Braker

MIDDLETON
BEACH

REDWATER
POINT

LONGTIDE
BEACH

vuokraamo

Hargrovejen
koti

⊙ GLENPORT

Dempseyjen
koti

WILDURRA

⊙
REDCOVE
AREA
SCHOOL

Caseyn ja
Kikun koti

Atlaksen
koti

⊙ MORINGTON

CRIMSON BAY

REDCOVE AREA ON FIKTIIVINEN ALUE,
JOKA PERUSTUU TODELLISUUTEEN.

SOITTOLISTA

- ★ **lovely (with Khalid)** ...
Billie Eilish, Khalid
- ★ **Waves** ...
Dean Lewis
- ★ **Riptide** ...
Vance Joy
- ★ **ocean eyes** ...
Billie Eilish
- ★ **Täältä tullaan** ...
Samu Haber
- ★ **One Foot** ...
WALK THE MOON
- ★ **The Fate of Ophelia** ...
Taylor Swift
- ★ **That's So True** ...
Gracie Abrams
- ★ **Missing Piece** ...
Vance Joy
- ★ **Wildest Dreams** ...
Taylor Swift
- ★ **Before You Go** ...
Lewis Capaldi
- ★ **Heal** ...
Tom Odell
- ★ **All I Want** ...
Kodaline
- ★ **Atlantis** ...
Seafret
- ★ **Someone To You** ...
BANNERS
- ★ **maasta taivaaseen** ...
pehmoaino
- ★ **Walking in the Wind** ...
One Direction

LUKU 1

5 kuukautta ja 23 päivää, ennen kuin pääsen kotiin.

Ensimmäiset kolme kuukautta vaihdostani ovat olleet yhtä painajaisista.

Unohtakaa kliseiset heitot elämän muuttavasta ja ovia avaavasta kokemuksesta. Olen toistaiseksi oppinut vain, että sanonnalla ”tasan ei käy onnen lahjat” on ollut syynsä syntyä.

”Uusille aluille!” Casey kohotti pahvimukiaan minulle ja Kikulle. Kippistimme, mutta minun mukini tumpsahduksesta puuttui toiveisuus. Edellinen uusi alkuni oli mennyt penkin alle, joten luotoni toista... kolmatta... *tätä* alkua kohtaan oli pohjamudissa.

Longtide Beachin hiekka olisi polttanut ihoamme ilman vilttiä. Aurinkorasvasta kiiltävät ihmiset nauttivat rantapyyhkeillään Etelä-Australian kirkkaansinisestä taivaasta. Tällaisia syyskuun lämpeneviä ilmoja tarvitsin ensimmäisten täällä vietettämieni kuukausien jälkeen. Vain pohjoiset kalliot varjostivat hiekkaa siellä, missä Redwater Pointin surffaajia hädin tuskin erotti auringossa kimaltavasta merestä.

Rannan eteläisessä päässä kohosi taas Glenportin satama ja siellä minulle valitettavan tutuksi tullut homeenvihreä talo. Ajatus sen asukkaista sai sappinesteen polttamaan kurkkua. Järkeni kuitenkin

muistutti, ettei kukaan heistä käyttäisi aikaansa rannan tiirailuun. Olin kuullut riittävän monta kertaa, kuinka he inhosivat ”meren tuomaa paskanhajua”.

Mitäs asuivat satama-alueella.

”Menikö sinun muutto hyvin?” Kiku kysyi.

”Joo”, vastasin ja hypistelin viltin kulmaa.

En raaskinut kuormittaa toista vaihto-oppilasta tarkemmilla tiedoilla, kun kerran Kikulle oli siunaantunut Casey perheen kaltainen onnenkantamoinen. Silmiään minulle siristelevän Casey suhteen oli kuitenkin liian myöhäistä. Olin lipsauttanut hänelle puhelimessa, että Mr Dempsey oli joutunut hakemaan koko pienen omaisuuteni Hargroveilta Glenportista kaksi päivää sitten. Vanha host-perheeni oli kieltäytynyt auttamasta muutossani Wildurraan.

”Kiva”, Kiku sanoi ja ryysti pillillä juomansa pohjia.

”Joo.” Pysyin turvallisiksi osoittautuneessa sanassa. Kiirehdin kuitenkin lisäämään: ”Will ja Alice ovat auttaneet kaikessa.”

”Mr Dempsey on kyllä ihan huippu”, Casey sanoi. ”Se on yks parhaista ala-asteen opettajista.”

Yritin nyökytellä, mutta katseeni putosi tyhjään purilaiskääreeseen sylissäni.

”Ne taitaa pitää susta aika paljon”, Casey lisäsi. ”Pikkutyypit varsinakin.”

”He ovat tosi suloisia”, myönsin. Ensimmäinen aito hymynhäive moneen päivään kutitti suupieliäni. Uudet host-sisarukseni olivat kuin pieniä aurinkoja, mutta edes heidän säteilynsä ei estänyt minua vaivaantumasta perheen aikuisten seurassa.

”Hyvä että he ovat hyviä ihmisiä”, Kiku totesi. Hän haparoi englannin sanojen kanssa jatkaessaan: ”Ilman tyhmiäkin ihmisiä on... pelottavaa olla yksin vieraassa maassa.”

”Ei mietitä tommosia”, Casey sanoi ennen kuin ehdin avata suutani. ”Kaikki on nyt hyvin, eikö niin *Emi*?”

Casey ohitti yhä nimeni tuplakonsonantit liian nopeasti, mutta en korjannut häntä.

”Joo. Kaikki kunnossa.”

”Olisitpa muuttanut meille”, Kiku huokaisi ja kysyi Caseyilta: ”Miksette rakentaneet yhtä lisähuonetta?”

”Haha, hauskaa.” Casey näytti kieltään Kikulle. ”Meillä on kädet vielä vähän täynnä yhden japanilaisen vaihto-oppilaan kanssa.”

”Mitä? Asuuko teillä sellainen?” Kiku henkäisi niin liioitellusti, että hänen korpinmustat hiuksensa heilahtivat. Ihailin niiden hohtoa ja haaveilin, että omat maantienharmaani olisivat olleet edes jonkin väriset.

”Olisko nyt boogie-lautailun aika?” Casey ehdotti ja tönäisi host-siskoaan leikkisästi.

Silmäilin välkkyviä aaltoja, kun korjasimme viltit kasseihin ja suuntasimme kohti punertavaa kalliomuodostelmaa. Vaikka ilta-päivän lämpö muistutti Suomen helteitä, en kaivannut veden viileään syleilyyn.

Saavutimme tuulien kuluttaman mökin, joka seisoi sinnikkäästi kallioiden juuressa. Oviaukon yläpuolella roikkui vinossa rapistunut puinen kyltti. *Garry's Gear* erottui vaivoin lohkeilevan maalin lomasta. Sisältä vuokraamo oli kuitenkin vastamaalattu ja seiniä kehystivät sähköpyörät ja surffilaudat. Henkareissa roikkui märkäpukuja, ja tiskillä komeili loputon rivistö eri merkkisiä aurinkorasvoja, joiden takaa nousi Garryksi olettamani omistaja hymyssä suin.

”Mitäs porukkaa meillä täällä on?” hän kysyi ja haroi harmaantuvaa kuontaloon.

”Lautailevaa”, Kiku hihkaisi kuin kävisi täällä usein.

”*Righto.*” Garry venytti vokaaleja eikä artikuloinut sanoja tarkasti. Hänen tapansa puhua oli malliesimerkki paikallisesta aksentista. ”Ootteko kokeneita konkareja vai vasta-alkajia?”

”Jälkimmäisiä”, Casey naurahti.

”Niin joo, teillä tais olla varaus.” Garry kiersi tiskin ympäri ja keräsi syliinsä pinon lyhyitä vaahtomuovisia lautoja. ”Boogie-laudoilla ei voi epäonnistua. Nää pitää teiät pinnalla, vaikka ette tekis mitään.”

Maksoin keltaisen lautani vuokran ja seurasin Caseya ja Kikua ulos. Meri tuijotti meitä äärettömänä. Etsin tahtoa kastautumiseen, vaikka olisin halunnut pyytää Caseyta kyydin kotiin.

Tai siis Dempseylle. Kotiin en pääsisi vielä aikoihin.

Heivasimme päällysvaatteet reppuihin, jotka jätimme kellastuneelle hengenpelastajien kopille. UV-indeksi näytti yhä kohotaleista, joten kaivoimme aurinkorasvan esiin. Kolme kuukautta Australiassa ja muistutin edelleen kalkkilaivan kapteenia, mutta en sentään ollut vielä palanut. En todellakaan halunnut matkamuistoksi ihosyöpää.

Lähellä korkeita kallioita vesi syveni huomattavasti. Sen viileys nostatti ihoni kananlihalle.

”Katsokaa tätä!” Kiku huusi. Hän liukui vaahtopäisellä aallolla, kunnes lävisti naama edellä veden pinnan. Aaltojen jylinä jäi toiseksi hänen kiljahduksilleen.

Rutistin karkuremmiä kädessäni. Casey yritti selventää parasta tekniikkaa boogie-lautailuun, mutta en meren ääniltä saanut hänen ohjeistaan selvää. Ne tuskin olisivat auttaneet paljoa. Tiesin jo nyt, etteivät nuudelikäteni olleet tätä lajia varten.

Kiku viiletti taas ohitseni kuin pieni merenneito. Hänen naurunsa raikui ilmassa.

Hitto.

En ollut matkannut maailman laidalle katselemaan sivusta, kun muut kartuttivat ainutlaatuisia elämyksiä. Kiskoin laudan alleni ja räpiköin kohti Caseya, joka oli ajautunut loitommas minusta. Käteni muuttuivat lyijyksi jo muutamien vetojen jälkeen. Hapuilin pohjaa varpaillani.

Humahdin veden alle.

Hetki sitten olin seisonut vesi vasta kainaloihini yltäen. Outoa, etten ollut huomannut uineeni näin syvälle.

Pyyhin silmiäni, joita aurinkorasvan ja suolan sekoitus kirvelivät, ja etsin katseellani ystäviäni.

Huomattavasti minusta loitonneita ystäviäni.

Uusi aalto upotti minut alleen ja sysäsi pakokauhun suoniini.
He eivät ajautuneet kauemmas minusta.
Minä ajauduin kauemmas *heistä*.

LUKU 2

Pääsenkö koskaan kotiin?

”Casey!”

Suuhuni tunkeutuva merivesi vaikeutti huutamista. Vuokraamo ja tyhjä hengenpelastustorni kutistuivat joka vilkaisulla.

”Kiku! Casey!” huusin ja nostin käteni ilmaan.

Ei olisi pitänyt. Lauta lipesi otteestani, ja seuraava aalto pyyhkäisi minut pinnan alle. Kiskoin karkuremmin narua, kunnes sain pääni taas pinnan hapekkaammalle puolelle. Erotin vilahduksen Casey'n punertavista hiuksista. Joku osoitti minua, ehkä Kiku.

Enempää en nähnyt. Mitä kauemmas ajelehdin, sitä rajummiksi aallot kävivät. Ne pyörittivät minua kuin pesukone pyykkejä kovimmalla linkousohjelmalla. Suola kirveli suussa. Raajat painoivat, mutta luovuttaminen ei ollut vaihtoehto.

Luovuttamalla kohtaisin loppuni.

Kuulin huudahduksen lakkaamattoman pauhun keskeltä. Sanat jäivät epäselviksi, mutta havaitsin lähestyvän hahmon. Tumma märkäpuku kiils merivedestä, ja surffilaudan kärki viils aaltoja samurain miekan lailla.

”Pysy paikallas!”

Helpommin sanottu kuin tehty.

Käsivarsi kiertyi ympärilleni ja kiskaisi minut lautaa vasten. Jalani hapuilivat turhaan pelottavan kaukaista pohjaa.

”Pidä kiinni äläkä päästä irti”, samurai ohjeisti, kun uusi aalto vyöryi ylitsemme.

Potkin ja räpiköin. Puristin laudan reunoja niin, että sormistani katosi tunto. Jos minun pitäisi valita kauhein tapa poistua tästä maailmasta, se olisi hukkuminen.

”Hei!”

Katseeni napsahti pelastajaani. Ensimmäistä kertaa keskityin häneen enkä vain hänen henkikultaani kelluttavaan lautaansa. Vaa-leat hiukset valuivat märkinä nuoren miehen otsalle, mutta eivät peittäneet kylmänsinisiä silmiä, jotka pureutuivat minuun. Suola-vesi kimalteli hänen auringonpaahtamilla kasvoillaan.

Hän kuului aaltojen valtakuntaan eikä maan kamaralle, jolle minä halusin epätoivoisesti palata.

”Pysy rauhallisena”, hän käski ja veti heppoisen lautani omansa päälle. Ärtymys suorastaan loisti hänen kulmiensa välisistä uur-teista. ”Potki jaloillas, mutta älä taistele aaltoja vastaan. Mikä sun nimi on?”

”Em–”

Haukkasin merivettä kesken nimeni.

”Okei Em, sä oot *rip currentissa*, joka vie avomerelle. Kai sä sen tajusit?”

Rip missä? Kohta tämä ylimielinen urvelo saisi toivottaa RIP tuonpuoleiseen matkaavalle sielulleni, ellei hän veisi meitä rantaan ja äkkiä.

Blondi ei odottanut vastausta, vaan meloi vatsallaan rantaviivan suuntaisesti kohti etelää – ei siis rantaa.

Hetkinen.

Halusiko tämä idiootti minun hukkuvan?

”Redwater Pointin lähellä on aina vahvoja virtauksia. Etkö sä tutustunu rantaan ollenkaan?” hän tivasi kasvot kämmenen mitan päässä omistani.

”Olisin... jos... jos olisin tajunnut”, sain sanotuksi.

”*Crikey*”, hän puuskahti.

Jos minulla olisi ollut voimia, olisin kumauttanut häntä vaahtomuovilaudallani. Tai napannut hänen lautansa aseekseni. Se oli selvästi kovempaa materiaalia.

Käännyimme vihdoinkin kohti rantaa. Kynteni kaivautuivat laudan vahaan, kun pelastajani meloi meidät aallon työnnettäväksi. Lopulta hän tarttui käsivarteeni ja auttoi minut kuivalle maalle.

Lysähdin hiekan syleilyyn ja yskin litratolkulla vettä sisuksistani. Tai siltä se ainakin tuntui.

”Emi!”

Tunnistin hämärästi tyttöjen äänet.

”Eka kerta vedessä, vai?” pelastajani kysyi kuivasti. Hän työnsi lautansa pystyyn hiekkaan. ”Lastenallas löytyy Wildurran uimahallista.”

”Hei!” Casey sähähti. ”Lopeta, Atlas, se ei oo täältä!”

”Ihan sama, mistä se on. Mereen ei mennä, jos siellä ei osaa toimia.”

Kaksikon sanaharkka loppui lyhyeen, kun Garry änki heidän väliinsä.

”Saamarin hyvin toimittu, poika”, hän sanoi ja taputti surffaajaa hartialle. Blondi risti käsivartensa, kun Garry kyykistyi viereeni, kietoi pyyhkeen hartioilleni ja ojensi vesipulloa.

”Kaikki hyvin?” hän tiedusteli.

Nyökkäsin. Polttava suola kurkussani huuhtoutui veden mukana. Mumisin kiitokset yskäisyjen seasta.

”Ei kukaan kuivalle maalle huku”, Atlas murahti, eikä hänen leveä aksenttinsa onnistunut pehmentämään sanojen terää.

”Kuules nyt, kultapoju!” Casey kivahti. ”Ei kaikki oo syntyneet karkuremmi nilkassa!”

Atlas kohotti kulmiaan ja nojasi lautaansa vasten.

”En niin väittänytkään, mutta jos ei tiiä, mitä tekee, kannattaa pysyä rannalla”, hän vastasi tyyneästi.

”Atlas”, Garry sanoi napakasti.

Mulkoilin surffaajaa kulmieni alta. Hän vastasi yhtä inhon täyteisellä katseella. Tyyppi toi mieleeni Han Solon – tosin vaaleaverisen

ja australialaisen version. Pelastava sankari yhdessä hetkessä, ylimielinen itsekeskeinen arvostelija seuraavassa. Aistin kysymyksen, jota hän ei esittänyt suoraan: Miten olin kehdannut olla näin typerä?

Casey aikoi yhä puolustaa minua, mutta pidättelin häntä tarttumalla hänen käteensä. Hän Solon piikittelevät huomautukset nostivat verenpainetta, mutta ilman häntä en olisi päässyt rannalle. Se oli raivostuttava tosiasia, jota en voinut kiistää.

Raivostuttava?

Siis onnekas. *Ehdottomasti* onnekas.

”Kiitos”, sanoin käheästi. En väistänyt hänen katsettaan, vaikka hän tuijotti minua kylmästi. ”Todella. Kiitos, että autoit ja anteeksi, että jouduit... keskeyttämään surffauksesi.”

Tuuli humisi välillämme, kunnes havaitsin hänen nyökkäävän ja ehkä helpottuvan, mutta sen taisin kuvitella.

”Ei mitään”, hän sanoi. Tokaisu ei ollut sarkastinen, mutta ei siinä lämpöäkään ollut.

Lähetin lasersäteitä silmistäni blondin loittonevaan selkään, kun hän hölkkäsi lauta kainalossaan takaisin kohti kallioita. Huomasin Caseyinkin seuraavan Solon pienenevää hahmoa.

”Älä välitä”, Casey sanoi ja silitti olkaani tiuhaan tahtiin. Sitten hän kääntyi Garryn puoleen. ”Millon toi palasi?”

”Viime viikolla”, Garry vastasi. En jaksanut kysyä, mitä he tarkoittivat.

Kun Garry oli varmistanut toistakymmentä kertaa, että selviäisin hengissä rannalta kotiin, hän palasi vastahakoisesti vuokraamolleen.

”Soitetaanko sun host-vanhemmille?” Casey kysyi.

”Ei!” huudahdin.

Kiku ja Casey vilkaisivat toisiaan. Tasasin hengitystäni.

”Siis... ei tarvitse. Mä voin ihan hyvin. Se oli vain... pieni säikähdys.”

Casey kohotti kulmiaan. ”Sä olit vähällä joutua avomerelle. ’Suuri kuin valtameri’ ei oo kielikuva turhaan.”

”Mutta mä en halua, että Will ja Alice huolestuvat”, intin. Dempseyt olivat olleet uskomattoman ystävällisiä ensitapaamisestamme läh-

tien. Olin jo vaivaksi ilman että melkein heitin henkeni. ”Antakaa mulle vain hetki.”

”Mutta...”

”Jos te kerrotte tästä niille, ette saa sitä anteeksi.” Tavoittelin vit-sailevaa sävyä, mutta siitä kuului hätä.

Casey huokaisi syvään ja painoi poskensa olalleni.

”Okei, mutta jos sä pyörryt, mä soitan Mr Dempseylle ilman mitään omantunnontuskia.”

Kiitin Caseya mielessäni. Jos Dempseyt katusivat ovensa avaa-mista minulle, vaihtoni olisi ohi.

Caseyn vanhemmat heittivät minut Dempseyn talolle. Kumpikaan ystävistäni ei enää maininnut rannan tapahtumia, mistä olin kiitol-linen.

Valkoiset koristekivet rahisivat sandaalieni alla, kun kiiruhdin etu-pihan puutarhan läpi. Erotin keittiön ikkunasta Alicen vilkutuksen.

Paahdetun leivän ja jasmiiniteen tuoksu tervehti minua ovella. Se voitti helposti ensimmäisessä Australian-osoitteessani leijailleen tupakansavun hajun. Hazelin reppu ja Archien pienet kengät lojuivat keskellä eteistä.

”Moi *Emi!*” Alice huikkasi avokeittiöstä. Olisin halunnut korjata hänen lausumistaan, mutta en rohjennut. En tuntenut uutta perhet-täni vielä riittävän hyvin.

”Keitin juuri vettä. Haluatko kupillisen teetä?” Alice kysyi.

”Joo, kiitos”, vastasin. Keittäisin kahvia myöhemmin.

Riisin tennarit ja uskaltauduin olohuoneen puolelle. Ennen ran-nalle lähtöäni lasten kanssa kasaamamme palikkatorni oli levinnyt ansaksi kokolattiamatolle.

”*Emi!*” Hazel kiljaisi ja konttasi jalkoihini. Hänen poskilleen oli piirretty viikset. ”Kato, mä oon kissa!”

Kyykistyin Hazelin tasolle ja tutkailin taideteosta.

”Vau, aika vakuuttava katti”, sanoin ja maukaisin. Hazel naurahti kimeästi ja kieppui polvillaan palikoiden seassa.

”Toivon todella, ettei hän löytänyt jostain permanenttitussia”, Alice huokaisi keittiössä ja laittoi teepussit kuppeihin.

Archie taapersi olohuoneeseen kirja kädessään.

”Emma tuli!” poika huusi.

”Emmi”, sain oikaistuksi. Sietokyvylläni nimeni versioiden suhteen oli sittenkin rajansa. ”Miten menee, Archie?”

”Emmi”, Alice harjoitteli nimeni äänteitä pannessaan vedenkeitintä paikoilleen. En ehtinyt kiinnittää host-äitiini sen enempää huomiota, kun Archie työnsi kirjansa kiinni naamaani. Hän osoitti pikkiriikkisellä etusormellaan kuvaa pitkäkaulaisestä dinosauruksesta.

”Tiiätkö, mikä tää on?”

”Noh, mikä?” kysyin ja istahdin lattialle. En olisi saanut Archien vastauksesta selvää, vaikka englantia olisi ollut äidinkieleni. Taaperon puhe vastasi enemmän Keski-Maan haltiakieltä kuin mitään tältä pallolta löytyvää.

Silti Hazel ja Archie onnistuivat vetämään minut vilpittömien leikkiensä maailmaan. Archie kiipesi syliini dinosauruskirjan kanssa ja Hazel puski minua niin kuin kissaeläimen kuului.

Alice tasapainoili kuppeineen luoksemme. ”Lapset, annettai-siinko Emmille pieni hengähdystauko?”

Vastasin Alicen hymyyn. ”Voin juoda teen kohta”, sanoin ja lisäsin nopeasti: ”Jos ei siis haittaa.”

”Ei tietenkään. Laitan tämän tuohon pöydälle”, hän sanoi.

”Mau! Sä oot nyt mun palvelija, Emmi-kissa!” Hazel sanoi ja käpertyi jalkoihini.

Kutitin häntä kainaloista, ja kiljahdukset täyttivät olohuoneen. Kun asuin yhä Hargroveilla, jo lattialautojen narahdus saattoi sysätä perheen herkän harmonian syöksykierteeseen ja tuikata Lenin ja Margen väliset kireydet tuleen. Sanaharkasta syyt niskoilleen sai metelöivä suomalainen vaihto-oppilas.

Vetäydyin teen jälkeen huoneeseeni. Kymmenen minuuttia myöhemmin ulko-oven lukko lokahti, kun Will palasi kauppareissulta. En kuullut eteisestä kantautuvassa muminaassa ärtymystä tai syytöksiä, mutta aistin huolen ilman sanojakin.

He puhuivat minusta.

Yritin muistuttaa itseäni, että Dempseyt pitivät minusta ja halusivat auttaa. Olin turvassa. Silti huone, jossa tavarani olivat yhä hajan hajan muuttoni jäljiltä, muistutti, että olin vieras heidän elämässään. Lainaamassa tilaa, joka ei koskaan voisi olla minun.

LUKU 3

*5 kuukautta ja 20 päivää,
ennen kuin pääsen kotiin.*

Nojailin Redcove Area Schoolin puista aitaa vasten lyhyt-
hihaisessa valkoisessa kauluspaidassani, jota koristivat puna-
kupariset saumat. Odottelin ystäviäni portin vieressä, jonka
läpi virtasi oppilaita. En voinut käsittää, miksi aussinuoret valitti-
vat koulupuvuista. Ne tekivät aamuista vaivattomia. Vaatteet vain
päälle ja ovesta ulos. Sain osakseni katseita, kun kaivoin vasta nyt
repusta univormun tummanpunaisen villatakin. Kaksikymmentä-
kolme astetta ei ollut kylmä, mutta Australian aamuauringossa se
tuntui huomattavasti viileämmältä kuin Suomessa.

Casey, Kiku ja Caseyn pikkusisko Peyton juoksivat päätietä pit-
kin. Kiku huohotti kuin olisi kävellyt koululle muutaman kilometrin
sijaan kotimaastaan saakka.

”Miksen mä voi olla jo seitsemäntoista?” Casey voihkaisi. ”Olis
niin helppoa vain tulla autolla.”

”Mut eihän me molemmat saatais tulla sun kyytiin”, Peyton
protestoi ja osoitti vuoroin itseään, vuoroin Kikua. Täällä alaikäiset
saivat ajaa *probationary licencella* eli P-luvalla autoa, mutta esimer-
kiksi ajoaikoja ja kyydittävien määriä rajoitettiin.

”Minähän lähden pian”, Kiku totesi. ”Sitten teillä ei ole ongelmaa.”

Rintaani korvensi. Kiku oli aloittanut vaihtovuotensa helmi-kuussa, puoli vuotta minua aiemmin. Hän palaisi Japaniin alle parin kuukauden päästä.

”Älä viitsi, en halua aatella koko asiaa”, Casey sanoi.

”Sinä aloitit!”

Heilutimme Peytonille ja Kikulle, jotka suuntasivat omille lokeri-koilleen. He luovivat tiensä pihan läpi, jonka penkit lukiolaiset olivat vallanneet ja pelastaneet kirkuvien alakoululaisten leikeiltä. Kiiruhdimme Caseyn kanssa ohi koulun pääarakennuksen, joka toimi hallinnollisena keskuksena ja tarjosi valmistuvalle vuosiluokalle itsenäiset opiskelutilat. Sen lisäksi 1200 oppilaan koulu koostui parakeista, ulkoleikkipaikasta ja valtavasta urheilukentästä – ei sellaisesta kumpohjaisesta ja jalkapallomaalein varustetusta kuin Suomessa käymieni koulujen kentät, vaan pelkästä suunnattomasta ruohopläntistä.

Pääsimme viimein lokerikoillemme.

”Mitä sä olitkaan valinnut tähän jaksoon?” Casey kysyi minulta ja pyöritti numerolukkoa kiireen vilkkaa auki.

”Historiaa, taidetta, kotitaloutta, liikuntaa. Niin ja englantia toki”, kertosin. Koska laukku ei saanut kantaa koulussa mukana, kaivoin repustani historian kirjan, tietokoneen ja kooltaan niitä vastaavan penaalin.

”Ai niin, meillä on hissakin yhdessä! Ja Kikuhan on samalla englannin tunnilla”, Casey hihkaisi.

”*Emi!*”

En ensin tunnistanut tytön ääntä, mutta tunnistin kyllä vaaleankeltaiset kiharat, joiden jokainen suortuva noudatti tarkkaa koreografiaa hänen askeltensa tahdissa. Punakuparinen vekkihame istui hänelle tavalla, jota kadehdin. Onneksi koulupukuun sai valita hameen tai housut sukupuolesta riippumatta.

”Addison”, Casey tervehti häntä.

Addison nojasi lokerikon päätyä vasten.

”Hei, halusin vain toivottaa tsemppiä uuden perheen kanssa. Toivottavasti kaikki on järjestynyt hyvin”, hän sanoi.

Nyökkäsin, vaikka tunsin hänen tutkivan katseensa, kuulin epäroinnin hänen äänessään. Olimme Addisonin kanssa arvioineet toistemme kurssityöt edellisen jakson taidetunneilla, mutta muuten emme olleet juuri keskustelleet.

”Eikös Mr Dempsey opeta alakoululaisia?” hän jatkoi tunnustellen.

”Joo”, vastasin. Oli Addisonin tavoite mikä tahansa, perheenvaihdostani uteleminen ei veisi häntä lähemmäs sitä.

”Kiva”, Addison sanoi laukkunsa hihnaa näpertäen. Sitten hän kääntyi Caseyyn puoleen. ”Meillä on varmaan samat tunnit ilta-päivällä?”

”Jep”, Casey vastasi lyhyesti.

Järjestelin lokeroni sisuksia, vaikka en enää tarvinnut sieltä mitään. Casey hyvästeli Addisonin, joka katosi oppilaiden massaan.

Painoin otsani kaapin kylmää metallia vasten.

”Tietääkö koko koulu, että vaihdoin perhettä?” voihkaisin.

”Sun naama pälisteli koulun Facebook-sivuilla. Pelkäänpä, että vastaus on kyllä.” Casey virnisti, mutta vakavoitui pian. ”Se oli hyvä kuva susta. Ja vielä parempi teksti.”

”Mä niin toivon, ettei sitä postausta olisi koskaan tehty.”

”Hei, sen avulla sulle löytyi uus perhe”, Casey huomautti ja nosti repun lokeronsa pohjalle. ”En mä sano, että se oli ihanteellisin ratkaisu, mutta se toimi.”

Mrs Murray ei tosiaan ollut tarkoittanut postauksella mitään pahaa. Tiesin Caseyynkin ajatelleen parastani, kun hän pakotti minut viime jakson lopussa avautumaan opinto-ohjaajallemme... erikoisesta tilanteestani.

”Se voisi nopeuttaa uuden perheen löytymistä”, Mrs Murray oli vakuuttanut niin varmana, että olin huomannut suostuvani julkaisuun. Seuraavana päivänä hämmentynyt pönötykseni ja kaunis kehoitus auttaa ”tätä rohkeaa vaihtaria” kiersivät koulun alustoilla.

Julkaisu oli Hargrovejen mielestä ollut kaukana kauniista.

Kasasin kantamuksistani Pisan kaltevan tornin, ja Casey tarkisti kellonajan.

”Hitto. Ms Prescott nirhaa meidät, jos me myöhästytään jakson ekalta tunnilta.”

”Älä mua katso!” Naurahdin hätäisesti. ”Mä odotin teitä porteilla, ei toisin päin.”

”Ei tarte muistuttaa”, Casey huokaisi liioitellusti ja läimäytti kaappinsa kiinni.

Riensimme koulun keskusaukion läpi ja ehdimme ajallaan historian luokkaan. Saimme viimeiset vierekkäiset paikat perältä haalistuneiden seinäkarttojen edestä. Kun kello löi kahdeksan, tuoli historianopettajan pöydän takana ammotti yhä tyhjyyttään.

”Missä Ms Prescott viiptyy?” Casey mutisi.

Availin päiväni aikataulua koneeltani, kun ovi kävi.

Tulija ei ollut opettajamme.

Räväytin pöydälle laskemani kirjan suojakseni.

”Mitä *hän* täällä tekee?” tivasin Caseylta.

Olin nähnyt tulijasta vain vilauksen, mutta sydämeni oli hypähtänyt laukalle. Han Solo (unohdin hänen oikean nimensä) asteli sisään sietämättömän tietoisena puoleensa vetämistään katseista. Niitä nimittäin oli. Kaikki luokan silmäparit seurasivat, kuinka hänen treenatut kätensä vilkkuivat kauluspaidan kääntyistä hihoista, ja huomasivat, miten tummanpunaiset housut istuivat hänelle kuin olisivat mittatilaustyötä.

Ihan kuin ei olisi ollut tarpeeksi kiusallista palata kevätloman jälkeen kouluun vaihto-oppilaana, jota kaikki katsoivat säälien. Tämä tästä vielä puuttui. *Hän* tästä vielä puuttui. Samassa koulussa. Samalla tunnilla kanssani.

”Ei hitto”, Casey pärskähti. Hän veti käden suunsa eteen liian myöhään.

Näin kirjan sivujen yli jäänsinisten silmien kääntyvän meihin. Painoin katseeni kappaleeseen ensimmäisestä maailmansodasta, joka vaikutti yhtäkkiä valtavan kiinnostavalta.

Kuolen tähän tuoliin.

Ehkä Han Solo ei ollut nähnyt minua. Typerä ajatus, totta kai oli,

mutta toivottavasti hän ei ollut tunnistanut minua. Kenties näytin erilaiselta kuivana koulupuvussa kuin hukkuvana henkijieverissä.

Kohotin kirjaani korkeammalle. Sekään ei auttanut peittämään häpeääni. Pieni ääni päässäni hoki, että surffari tiesi tarkalleen, kuka olin.

”Mitä hän tekee täällä?” penäsin Caseylta.

Ystäväni katsoi minua kuin olisin kysynyt, missä järjestyksessä *Star Wars* -elokuvat tuli katsoa. *Prequel*-trilogia ensin. Tietenkin.

”Atlas on Redcoven... tai hitto vieköön, varmaan koko Australian kultapoika. Se on ikäistensä maailman huippuja surffauksessa.” Casey piiloutui kirjan taakse kanssani ja madalsi ääntään. ”Ja se tuijottaa tällä hetkellä sua.”

Tökkäsin Caseyä sormella olkaan ja ymmärsin äkkiä Atlakseen liimautuneet katseet. Olihan hän ihan komea, mutta ulkonäkö ei selittänyt tällaista huomiota.

”Mitä se tekee meidän historianantunilla?” kysyin.

”Voi luoja, kai surffaritkin tarttee todistuksen. Atlas oli lähes koko kolmannen jakson ulkomailla treenaamassa. Jotain leirejä tai kisoja. Ihan hulluja juttuja.”

Tuijotin ystävääni silmät lautasina. Vain Ms Prescottin saapuminen hillitsi Caseyn uutta naurunpurskahdusta.

”Huomenta, kaikki”, nuori polkkatukkainen opettaja toivotti reippaana. ”Pahoittelut myöhästymisestä. Hypätään suoraan asiaan. Lähdetään kriittisen ajattelun kautta pohtimaan tämän kurssin erittäin tärkeitä teemoja.” Hän heijasti taululle kuvia, jotka tunnistin aboriginaalitaiteeksi. ”Yleensä pyytäisin alkuperäiskansaan tai Torresinsalmen saarelaisten yhteisöön kuuluvaa nuorta johdattelemaan meitä aiheeseen kertomalla omakohtaisia kokemuksia. Muis-tanko kuitenkin oikein, ettei tällä kurssilla ole ketään näistä yhteisöistä?” Ms Prescott odotti tovin, jos joku nostaisikin käden. ”Siispä, mitä tiedätte ensimmäisten australialaisten historiasta?”

Luokassa oli hiljaista, mutta se johtui vasta päättyneen kevät-loman jälkeisestä aivosumusta.

Ms Prescott ei lannistunut. ”Okei, tarkempi kysymys. Minkälaisia vaikutuksia kolonisaatiolla oli Australian alkuperäiskansojen ja Torresinsalmen saarelaisten yhteisöihin?”

Eturivissä istuva poika mutisi varovasti: ”Eurooppalaiset vei maat.”

”Kyllä, ja paljon muutakin”, Ms Prescott kannusti. ”Kolonisaatio ei tarkoittanut vain maa-alueiden menettämistä, vaan myös kulttuurien, kielten ja elämäntapojen tukahduttamista. Alkuperäiskansoilla ja Torresinsalmen saarelaisilla ei pitkään aikaan ollut samoja oikeuksia kuin muilla Australiassa asuvilla. Mutta mitä se tarkoitti käytännössä? Miettikää esimerkiksi varastettuja sukupolvia.”

Huomasin käteni ponnahtavan ilmaan kuin itsekseni.

”Ah, Emmi”, Ms Prescott huikkasi.

Katseita kääntyi minuun.

”No...” Puskin häpeää vastaan ja keskityin myötätuntoon, jota tunsin Ms Prescottia kohtaan. ”Öö... Tätä ei ole sama asia, mutta mietin, voisiko yhtäläisyyksiä löytyä. Suomessa saamelaisilta vietiin kieli ja kulttuuri. Lapsia laitettiin kouluihin, joissa heille opetettiin, että heidän tapansa elää oli väärä.”

Ms Prescott nyökkäsi tyytyväisenä. ”Samanlaista toimintaa oli myös Australiassa. Lapsia erotettiin perheistään, eivätkä he koskaan saaneet tietää juuristaan.” Hän kirjoitti taululle ”varastetut sukupolvet”. ”Vasta vuonna 2008 hallituksemme esitti virallisen anteeksipyyntöä asiasta. Keksittekö lisää?”

Olin ajatellut palata mahdollisimman huomaamattomaksi perheenvaihtoni jälkeen, mutta en ilmeisesti voinut olla jatkamatta.

”Saamelaiset yrittävät nyt saada kieliään ja kulttuuriaan elvytettyä. Heillä on kouluja, joissa perinteisten aineiden lisäksi opetetaan saamen kieliä ja esimerkiksi oikeuksista poronhoitoon. Onko... täällä jotain samanlaista?”

Ms Prescott kohotti leukaansa ylpeänä. ”Loistavaa Emmi! Alkuperäiskansat tekevät myös täällä valtavasti työtä kulttuurinsa ja kielensä elvyttämiseksi. Tiesittekö, että ennen kolonisaatiota Austra-

liassa puhuttiin yli 250 kieltä? Nykyään määrä on 120:n tienoilla, ja niistä monet ovat yhä vaarassa kadota.”

Vaikka Ms Prescott jatkoi puhumista, monet vilkuilivat yhä suuntaani. Luojan kiitos useampi oppilas alkoi viitata, kun uuden jakson alkukankeus sulki kysymys kysymykseltä.

Suljin kirjani ja päätin pysyä koko loppupäivän vaiti. Se olisi saattanut onnistua, ellei meitä olisi jaettu pareihin kurssityötä varten.

”Mikä sua kiinnostais?” Casey liu’utti sormeaan monisteella, jossa oli listattuna aiheita.

”Kaikki käy”, vastasin, kun Ms Prescott lähestyi meitä.

”Casey, Emmi. Tiedän, että olette läheisiä ystäviä, mutta haluaisin, että työskentelette tällä kertaa muiden kanssa. Teitte jo esseen yhdessä edellisessä jaksossa.” Ms Prescottin sanat eivät jättäneet valituksen varaa. Hän osoitti luokan toiselle puolelle. ”Ajattelin, että toinen teistä voisi tehdä esitelmän Joshin ja toinen Atlaksen kanssa.”

Caseyn suusta karkasi vinkaisu. Hänen katseensa pomppi minun ja tummanruskeatukkaisen, 188-senttisen koripalloilijan välillä.

Casey oli ollut ihastunut Joshiin siitä asti, kun he olivat törmänneet toisiinsa lukuvuoden ensimmäisellä liikuntatunnilla. *Footy* eli tämän maan jalkapallo oli yhä minun pääkopalleni liikaa (miksi samasta lajista oli kehitetty kahdeksansataa eri versiota?), mutta romanssien päälle ymmärsin. Se oli ollut rakkautta ensi taklauksella. Casey ei kuitenkaan ollut rohkaistunut juttelemaan Joshille koulun alueella tervehtimistä enempää.

En kuuna päivänä voisi seisoa tällaisen mahdollisuuden tiellä.

”Casey ja Josh voivat olla pari.”

”Loistavaa!” Ms Prescott henkäisi ilahtuneena. Hän pyyhälsi jo kohti Joshia ja...

Voi saapas ja suon silmäke.

Käännyin äkkiä Caseya kohti, ennen kuin ehtisin nähdä kummankaan pojan reaktion uutisiin.